

Mùa Thu Không Trở Lại

Hà Đình Nguyên

... Có lần, Phạm Trọng Cầu tiết lộ anh là tác giả ca khúc Mùa Thu Không Trở Lại. Tôi cãi, bởi vì trước năm 1975, tôi có tập nhạc 12 bài ca quen thuộc trên đất Pháp (trong đó có ca khúc Mùa Thu Không Trở Lại) của tác giả Phạm Trọng. Anh cười xác nhận, sau năm 1975 anh mới thêm vào chữ "Cầu" cho tên anh được đầy đủ như trong giấy khai sinh.

Nhạc sĩ cho biết: anh sinh đúng vào ngày Noel (25.12.1935) tại Phnom Penh (Nam Vang). Cha anh là trác địa sư Phạm Văn Lạng, vốn gốc Hà Nội, nhưng đang làm việc tại đây nên năm 1943, đã đưa gia đình về Sài Gòn và mẹ của anh mở một nhà hàng ca nhạc mang tên Aristo. Tại đây, Phạm Trọng Cầu được tiếp xúc với những ban nhạc Philippines và một số nhạc sĩ, ca sĩ nổi tiếng trong nước. Anh cũng bắt đầu học chơi đàn mandoline... Tuy nhiên, thời gian này khá ngắn ngủi - chưa tới 2 năm thì chiến cuộc lan tràn, gia đình anh phải tản cư lên Biên Hòa. Sau khi Nhật đầu hàng đồng minh, gia đình anh trở về Sài Gòn, rồi chuyển dần xuống miền Tây.

Năm 1953, Phạm Trọng Cầu thi vào trường Quốc gia âm nhạc và kịch nghệ Sài Gòn, và chàng trai 18 tuổi, nhớ về thời thơ ấu cấp sách đã sáng tác ca khúc Trường Làng Tôi... Tốt nghiệp xong, đến năm 1962 Phạm Trọng Cầu lại thi vào Nhạc viện

Paris (Pháp).

Tại Paris, anh đã viết 12 bài ca quen thuộc trên đất Pháp, trong đó có Mùa Thu Không Trở Lại... Với ca khúc này, Phạm Trọng Cầu tâm sự:

- Dạo ở Paris, mình gặp và yêu một cô gái Việt Nam có mái tóc đen dài, đôi mắt buồn vời vợi. Tình yêu đang độ trắng rằm thì nàng phải về nước và không bao giờ trở lại Paris nữa. Chúng tôi chia tay vào mùa thu - khung cảnh mùa thu ở châu Âu rất đẹp, nhưng nếu phải chia ly trong một cái nền như vậy thì nó lại trở nên thật tẻ tái:

*"Em ra đi mùa thu, mùa thu không trở lại.
Em ra đi mùa thu, sương mờ giăng âm u.
Ngày em đi, nghe chơi vui náo nê.
Qua vườn Luxembourg.
Sương rơi che phố mờ, buồn này ai có mua?
Từ chia ly, nghe rơi bao lá vàng,
ngập dòng nước sông Seine.
Mưa rơi trên phím đàn, chùng nào cho tôi quên?..."*

*Em ra đi mùa thu, mùa thu không còn nữa.
Đếm lá úa mùa thu, đo sầu ngập tim tôi..."*

Tôi hỏi anh có phải cô ấy tên Thu không mà anh cứ lặp lại câu điệp khúc "*Em ra đi mùa thu, mùa thu không trở lại*"? Anh trầm ngâm:

- Đối với tôi... là một mối tình xa xưa thời còn trai trẻ. Gặp nàng vào mùa xuân, mùa hạ tình nồng cháy và mùa thu nàng ra đi. Hôm tiễn nàng ra sân bay, tôi trở về nhà phải đi ngang qua khu vườn Luxembourg. Khu vườn đó, khi đi ngang, tôi chợt nhận ra mùa thu, vì chân mình đá rất nhiều lá vàng, trong tôi tự nhiên vang một giai điệu "*Em ra đi mùa thu, mùa thu không trở lại...*". Dù là mùa thu ở Paris rất đẹp, nhưng mà từ mùa thu đó, với tôi, mùa thu không bao giờ trở lại nữa, chỉ có thể thôi...

Hà Đình Nguyên